

סיכומי הדף היומי

מחודדים ת"ר ושונתם שיהיו דברי תורה בפ"ד (קידושין ל')

לעילוי נשמת אימי מורתי מרת שיינדל חיה חוה גאסט ע"ה בת הר"ר משה רוזנבאום זצ"ל נלב"ע יום רביעי כ"ט טבת תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת: 073-249-0403 | sikumhadaf@bezeqint.net

הלימוד בעלון זה לע"נ מייסד ומקים "סיכומי הדף היומי - מחודדים" הגה"ח ר' פנחס רוזנבוים זצ"ל בהרה"ח ר' בנימין ביינוש זצ"ל נלב"ע בצפרא דשבתא לסדר "בקרובי אקדש" כ"ו ניסן תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת הרב אברהם בן חיים גאסט ז"ל נלב"ע ו' טבת תש"ב ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת מרת פייגע ציפורה גאסט ע"ה בת ר' מרדכי אשת ר' אברהם ז"ל נלב"ע כ"ט שבט תשכ"א ת.נ.צ.ב.ה.

שבת קודש פרשת פנחס - כ"ד תמוז תשע"ח

דף פ"ה ע"א

השוחט בהמה בלילה בפנים והעלה בחוץ - לרבי יוחנן חייב, ואע"פ שלרבי יהודה אם עלתה תרד, לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ. אבל השוחט עוף בפנים ומעלה בחוץ - פטור, אע"פ שאם שחט והעלה בחוץ חייב, ששחיטת עוף בפנים 'הריגה' היא.

אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן - לעולא לא ירדו, שנעשו לחמו של מזבח.

נשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים אם עלו לא ירדו - אע"פ שאין דם לזרוק. ואין ראייה מדין זה לדברי עולא, שזאם בקדשי קדשים שנו.

'זכולן שעלו חיים למזבח ירדו' - אפילו בדוקין שבעין לר"ע שאם עלו לאחר שחיטה לא ירדו, אם עלו מחיים ירדו.

עולה שעלתה חיה לראש המזבח - תרד. שחטה בראש המזבח, יפשיט וינתח במקומה. לסובר יש הפשט וניתוח בראש המזבח, מדובר בכשירה, אבל פסולה אינה בת הפשט וניתוח, שנאמר 'ונתח אותה' כשירה ולא פסולה. ולסובר אין הפשט וניתוח בראש המזבח, מדובר כשהיתה לה שעת הכושר ונפסלה, ורבי אלעזר ברבי שמעון שמכיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת, יפשיטנה ועורה לכהנים. ומוריד את הקרבים למטה ומדיחן, שאי אפשר להקריבם בפרשם, שנאמר 'הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך'. ואע"פ שלא יעלו לאחר שירדו, שזאם יזדמן כהן שלא ידע ויעלהו, ויותר טוב להביא כהנים לידי תקלה, ממה שיהו קדשי שמים מוטלים כנבילה.

דף פ"ה ע"ב

אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן - לרבי יוחנן אין בהן מעילה, שהזריקה קובעת למעילה. ולא ירדו, שנעשו לחמו של מזבח.

ר"ע לא הכשיר בעלי מומין שעלו על המזבח אלא בדוקין שבעין - הואיל וכשרים בעופות, והוא שקדם הקדשן את מומן, שכבר חלה עליהם קדושת מזבח. ומודה בעולת נקבה שאם עלתה תרד אע"פ שכשירה בעופות, לפי שקדם מומה להקדשה.

גרבע בעופות פסול - אע"פ שלא שייך בהם רובע, כיון שנעבדה בו עבירה. שהרי רבי עקיבא מכשיר בדוקין

שבעין הואיל וכשרים בעופות, ולא הכשיר בנרבע. וכן שנינו שהנרבע והמוקצה והנעבד ואתנן ומחיר וטומטום ואנדורגינוס, מטמאים בגדים בבית הבליעה.

רבי חנינא סגן הכהנים העיד על אביו שהיה דוחה בעלי מומין מעל המזבח - אע"פ שכבר שנינו שירדו, מעשה קמ"ל. ועוד בא לומר שדחה אותם כלאחר יד, ולא הורידן דרך בזיון בפרהסיא.

כל הפסולין שירדו מן המזבח לאחר שעלו - אם לא משלה בהם האור לא יעלו, ואם משלה בהן האור, יעלו.

ויש שאמרו כן על הסיפא: העצמות והגידין והקרנים והטלפים בזמן שמחוברין יעלו פרשו לא יעלו, ואם עלו לא ירדו - ואם משלה בהן האור, אע"פ שירדו יעלו. אבל אלו ששנו כן על הרישא, סוברים שעצמות שירדו לא יעלו אפילו אם משלה בהם האור, לפי שאינם בני הקטרה.

ואלו אם עלו ירדו: בשר קדשי קדשים, בשר קדשים קלים, מותר העומר, שתי הלחם, לחם הפנים, שירי מנחות, הקטורת.

הצמר שבראשי כבשים, ושער שבזקן תישים, העצמות והגידיים והקרנים והטלפים - בזמן שמחוברים יעלו, שנאמר 'והקטיר הכהן את הכל'. פירשו לא יעלו, שנאמר 'ועשית עולותיך הבשר והדם'.

יום ראשון פרשת מטות-מסעי - כ"ה תמוז תשע"ח

דף פ"ו ע"א

לשיטת תנא קמא בברייתא העצמות והגידין והקרנים והטלפים יקרבו גם אם פירשו - שנאמר 'והקטיר הכהן את הכל המזבחה'. ומה שנאמר 'ועשית עולותיך הבשר והדם', בא ללמד שעיקולי עולה אתה מחזיר ולא עיקולי גידין ועצמות. ולרבי מחוברין יעלו, ואם פירשו, אפילו הן בראש המזבח ירדו. (וכך היא שיטת התנא במשנתינו).

עצמות קדשים הנאכלים, כגון חטאת ואשם - לפני זריקה מועלין בהן, לאחר זריקה אין מועלין בהן.

עצמות וגידין של עולה - לשיטת רבה: אם פירשו לאחר זריקה - אע"פ שיורדים מעל המזבח, קדשים פסולים הם ואסורים בהנאה, ומועלים בהם לעולם. ואם פירשו קודם זריקה, אין בהם מעילה לאחר זריקה, שהזריקה מתרת אותם להדיוט, ומותר לעשות מהם אפילו בית יד לסכין,

שנאמר 'לו יהיה' בעולה, ונאמר באשם, מה אשם עצמותו מותרין אף עולה. ולשיטת רבי אלעזר: אם פירשו לפני זריקה, מועלין בהם לעולם. פירשו לאחר זריקה, אין נהנין מהם מדרבנן, אבל אין מועלין בהם.

דף פ"ז ע"ב

פסולין שעלו על המזבח ועצמות וגידים שהעלן מחובר ועכלתן האש, ופקעו מעל המזבח - לא יחזיר. וכן גחלת שפקעה מעל המזבח - לא יחזיר.

איברים שפקעו מעל המזבח - אם יש בהם ממש יחזיר, ואם נשרפו לגמרי לא יחזיר. שלטה האש בכולן ונתקשו, אבל לא נעשו פחם - אם פקעו קודם חצות יחזיר, ומועלין בהן, שעדיין בני מזבח הם. פקעו לאחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהם, כדין דבר שנעשה מצותו. שכתוב אחד אומר כל הלילה והקטיר, וכתוב אחד אומר כל הלילה והרים, חלקיהו חציו להקטרה וחציו להרמה.

כשם שהמזבח מקדש את הראוי לו כך הכבש מקדש - וכשם שהמזבח והכבש מקדשין את הראוי להן, כך הכלים מקדשין.

נאמר בתרומת הדשן 'כל הלילה', ומה תלמוד לומר 'עד בקר', תן בוקר לבקרו של לילה - וכיון שאין זמן לדבר, הכל לפי צורך השעה. לפיכך בכל יום תורם את המזבח מקרות הגבר, או סמוך לו מלפניו או מאחוריו. ביום הכיפורים בחצות, משום חולשא דכהן גדול. ברגלים שרבו מקריבי הקרבנות, באשמורת הראשונה.

כלי שרת מקדש את הפסולין שלא יצאו לחולין ע"י פדיון - וריש לקיש נסתפק אם מקדשין לענין שיוכלו להקריבם לכתחילה, או לא.

דף פ"ז ע"ב

תלה אברים פסולים באויר של ראש המזבח - נסתפקו בגמרא אם אויר מזבח כמזבח ולא ירדו, או לא.

לצד שאויר מזבח לאו כמזבח גם אויר כבש לאו ככבש - ולפיכך אם עלו על הכבש, הכבש מקדשו לעלות למזבח רק כשימשכם, אבל אם הרימם לאויר הכבש, נעשה כירוד ולא יעלה. ואע"פ שאויר יש בין כבש למזבח, אם רובו לכבש ככבש, ואם רובו למזבח כמזבח, ויש חיבור לעולין. ולא כרמי בר חמא שנסתפק אם יש חיבור לעולין או לא.

לצד שאויר מזבח כמזבח מחשבה פוסלת בעולת העוף רק אם מלקה על מנת להורידה ולמחר ולהעלותה ולהקטירה - אבל אם חשב על מנת להניחה על המזבח עד למחר ולהקטירה, אין זה פיגול, שהמזבח מקדשו וראוי להקטרה. ולשיטת רבה שאין לינה מועלת בראש המזבח, מחשבה פוסלת כשאמר הריני מולקה על מנת להורידה קודם עמוד השחר, ולהעלותה לאחר עמוד השחר.

למסקנת הגמרא - אם הכהן עצמו עומד על המזבח, ותופס בידו, נחשב על המזבח. והספק אם אויר מזבח כמזבח הוא באופן שעומד על הקרקע, ותולה אותם בקנה מעל המזבח. ולא נפשט הספק.

יום שלישי פרשת מטות-מסעי - כ"ז תמוז תשע"ח

דף פ"ח ע"א

כלי הלח מקדשין את הלח ומדות יבש מקדשות את היבש - אבל אין כלי הלח מקדשת את היבש, ולא יבש מקדש את הלח. ודוקא מדות, אבל מזרקות מקדשין גם את היבש, שנאמר 'מזרק אחד כסף וגו' שניהם מלאים סולת'. ואע"פ שהיתה מנחה בלולה בשמן, אי אפשר שלא היו בה קרטין של יבש שלא נבללו והמזרק מקדשן. ועוד, שמנחה בלולה לגבי דם נחשב ליבש.

כלי הקודש שניקבו, אם עושין בהן מעין מלאכתן שהיו עושין כשהן שלימים - מקדשין. ואם לאו אין מקדשין. וכולן אין מקדשין אלא בעזרה.

כלי שרת אין מקדשין אלא שלימים, מלאים, ומתוכן - אבל בירוצי מדות לא נתקדשו. וי"א שמקדשין שלימים מלאים ומבפנים - ולדבריהם גם בירוצי מדות נתקדשו.

ולא אמרו שאין מקדשין אלא מלאים רק כשאין דעתו להוסיף - אבל אם דעתו להוסיף, ראשון ראשון קודש.

י"א שכלי הלח אין מקדשין את היבש ליקרב, אבל מקדשין ליפסל ביוצא או בנגיעת טבול יום. ויש שאמרו כן על הדין שאין מביאין מנחות ונסכים ומנחת בהמה וביכורים מן המדומע, ואין צ"ל מערלה וכלאי הכרם, ואם הביא לא קידש. ועל זה אמרו שלא קידש ליקרב, אבל קידש ליפסל.

כלי קודש שניקבו - אין מתיכין אותן, ואין מתיכין לתוכן אבר לסתום את הנקב. נפגמו - אין מתקנין אותן. ספיין שנפגם - אין משחזיין את פגימתה. נשמטה, אין מחזירין אותה. אבא שאול העיד על סכין מטרפת שהיתה במקדש ונמנו עליה כהנים וגנזוה.

יום שני פרשת מטות-מסעי - כ"ו תמוז תשע"ח

דף פ"ז ע"א

אברים שפירשו קודם חצות והחזירן אחר חצות - לרבה חצות של ליל שני עוכלתן, ולרב חסדא עמוד השחר עוכלתן מק"ו, ומה חצות שאין עושה לינה עושה עיכול, עמוד השחר שעושה לינה אינו דין שעושה עיכול.

פירשו קודם חצות והחזירן לאחר עמוד השחר - לרבה חצות של ליל שני עוכלתן, ולרב חסדא אין בהן עיכול לעולם, וכל שפוקעין יחזיר, ומועלין בהן עד שיעשו דשן.

לשיטת רב יוסף חצות עושה עיכול לאברים בכל מקום שהן - לפיכך גם אם פירשו קודם חצות הם כמעוכלין בחצות. והלכה כדבריו, ואין בהם מעילה מחצות ואילך, אלא שמדרבנן אין נהנין מהן.

ולאחר שנפסקה הלכה כרב יוסף, לא נחלקו רבה ורב חסדא אם ליל שני עוכלתן או עלות השחר אלא לענין אברים שמינים - שאפילו הוקשו אינו חשוב עיכול, ששומנן מעכבן מליעשות דשן.

איברים שלנו בעזרה - מקטר והולך כל הלילה. לנו בראש המזבח - מקטר והולך לעולם, שהרי גם אם לנו בעזרה ועלו על המזבח לא ירדו, כ"ש שאם לנו במזבח שלא ירדו. ואם ירדו מן המזבח - לרבה אין לינה בראשו של מזבח ויעלו, שהמזבח דינו כשולחן שגם אם לנו עליו ימים רבים אין בכך כלום. ולרבה יש לינה בראשו של מזבח ולא יעלו.

כשם שהמזבח מקדש את הראוי לו כך הכבש והכלים מקדשין - שנאמר 'הנוגע במזבח', אין לי אלא מזבח, כבש מנין, ת"ל 'את המזבח'. כלי שרת מניין, ת"ל 'כל הנוגע בהם יקדש'.

שמכפרת, שהכתוב הקדים חטאת הלויים שהוא כעולה שלא בא על חטא, לפי ששם חטאת קודמת, וה"ה שלש מתנות. ובמערבא אמרו, הואיל והתחיל במתנות גומר.

חטאת קודמת לאשם - מפני שדמה ניתן על ד' קרנות ועל היסוד. ואע"פ שאשם יש לו קצבה, ריבוי מזבח עדיף.

אשם קודם לתודה ואיל נזיר - מפני שהוא קדשי קדשים. ואע"פ שתודה ואיל נזיר צריך לחם, קדשי קדשים עדיף.

תודה ואיל נזיר קודמים לשלמים - מפני שנאכלין ליום אחד וטעונין לחם. ואע"פ ששלמים ישנו בציבור כביחיד, נאכלים ליום אחד עדיף.

תודה קודמת לאיל נזיר - שזו טעונה ד' מיני לחם, וזו שני מיני לחם.

שלמים קודמין לבכור - מפני שטעונין מתן ד' וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק. ואע"פ שהבכור קדושתו מרחם ונאכל לכהנים, מצוות יתירות עדיף.

הבכור קודם למעשר - מפני שקדושתו מרחם ונאכל לכהנים. ואע"פ שמעשר מקדש לפניו ולאחריו, קדושה מרחם עדיף.

המעשר קודם לעופות - מפני שהוא זבח, ויש בו קודש קדשים דמו ואימוריו. ואע"פ שהעוף קודש קדשים, מין זבח עדיף.

העופות קודמין למנחות - מפני שהן מיני דמים.

מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה - מפני שבאה על חטא. וכן חטאת העוף קודמת לעולת העוף, וכן בהקדישה.

בגמרא נסתפקו: א. על דם חטאת ואיברי עולה - אם דם חטאת קודם מפני שמרצה, או איברי עולה קודמין מפני שהן כליל. **ב. דם עולה ואימורי חטאת** - אם דם עולה קודם שבא מכח כליל, או אימורי חטאת קודמים לפי שבאים מכח מכפר. **ג. דם עולה ודם אשם** - אם דם עולה קודם לפי שבא מכח כליל, או דם אשם לפי שמכפר.

יום חמישי פרשת מטות-מסעי - כ"ט תמוז תשע"ח

דף צ' ע"א

אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים - לרבינא בר שילא פסולים. והביא ראיה ממה ששינו שמעשר קודם לעוף מפני שהוא זבח וישנו קדשי קדשים דמיו ואימורין, והרי דם ישנו גם בעוף, אלא ללמד שאימוריו כדמו שהוא כקדשי קדשים לפני זריקה ליפסל ביוצא.

בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים - לרבי יוחנן כשר הואיל וסופו לצאת, ולריש לקיש פסול שעדיין לא הגיע זמנו לצאת. ואפשר שחולקים גם לענין אימורים, ונחלקו בבשר להשמיענו שפסול לריש לקיש אע"פ שסופו לצאת.

אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים, והיו בחוץ בשעת זריקה - לר"א אין מועלין בהן, ואין חייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא, שאין זריקה מועלת ליוצא. ולר"ע מועלים בהן, וחייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא, שזריקה מועלת ליוצא. ואם חזר והכניסם קודם זריקה, לדברי הכל זריקה מועלת בהם ולא נפסלו ביוצא (ולא כרבינא בר שילא).

שתי הלחם שיצאו בין שחיטת הכבשים לזריקת דמן - לר' אליעזר אין בלחם משום פיגול, ולר"ע יש בו משום פיגול.

בגדי כהונה אין עושין אותם מעשה מחט אלא מעשה אורג - שנאמר 'מעשה אורג'. נתגעלו מעט והוזקו לכבס במים, מכבסים אותם בנתר ואהל. נתגעלו עד שהוזקו לנתר ואהל, אין מכבסין אותם. וי"א שאין מכבסין אותם כל עיקר, שאין עניות במקום עשירות.

מעיל כולו של תכלת היה - שנאמר 'ויעש את מעיל האפוד כליל תכלת'. שוליו כיצד, מביא תכלת וארגמן ותולעת שני שזורין, ועושה אותן כמין רימונים שלא נפתחו פיהן, וכמין קונאות של קנסות שבראשי תינוקות, ומביא שבעים ושנים זגין שבהן שבעים ושנים עינבלין, ותולה בהן ל"ו בצד זה ול"ו מצד זה. ולרבי דוסא משום רבי יהודה ל"ו היו, ל"ח מצד זה ול"ח מצד זה.

כמחלוקת כאן כך מחלוקת במראות נגעים - שלרבי דוסא בן הרכינס הם ל"ו, ולעקביא בן מהללאל - ע"ב.

למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה - לומר לך, מה קרבנות מכפרין כך בגדי כהונה. כתונת - מכפרת על שפיכות דם, כשידוע מי הרג ולא התרו בו, שלא יענשו הציבור, שנאמר 'וישחטו שער עזים ויטבלו את הכתנת בדם'. מכנסים - מכפרים על גילוי עריות, שנאמר 'ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה'. מצנפת - מכפרת על גסי הרוח, שיבוא דבר שבגובה ויכפר על גובה. אבנט - מכפר על הרהור הלב שחוגרין אותו כנגד הלב. חושן - מכפר על הדינים, שנאמר 'ועשית חושן משפט'. אפוד - על עבודת כוכבים, שנאמר 'אין אפוד ותרפים'. מעיל - מכפר על לשון הרע בפרהסיא, יבא דבר שבקול ויכפר על קול הרע. ציץ - מכפר על עזות פנים, שנאמר 'והיה על מצח אהרן', ובעזות פנים נאמר 'ומצח אשה זונה היה לך'.

שני דברים לא מצינו להן כפרה בקרבנות ומצינו לו כפרה ממקום אחר - שפיכות דמים כשלא ידוע מי הרגו, מעגלה ערופה. ולשון הרע בצנעא מקטורת, שנאמר 'ויתן את הקטורת ויכפר על העם', יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי.

הדרן עלך המזבח מקדש

יום רביעי פרשת מטות-מסעי - כ"ח תמוז תשע"ח

דף פ"ט

פרק עשירי - כל התדיר

כל התדיר מחבירו קודם את חבירו:

התמידין קודמין למוספין - שנאמר 'מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד תעשו את אלה'. מוספי שבת קודמין למוספי ר"ח, ומוספי ר"ח למוספי ר"ה - שנאמר 'כאלה תעשו ליום שבעת ימים', אלה כאלה של מעלה. ולאביי למדים גם מוספין מ'אשר לעולת התמיד', שהיה די לומר 'מלבד עולת הבוקר', אלא לרבות שכל שהוא תדיר יקדים.

כל המקודש מחבירו קודם את חבירו:

נאמר 'ופר שני בן בקר תקח לחטאת' שיהא עולה קודמת לחטאת, ונאמר 'ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה' שחטאת קודמת - הא כיצד? דם חטאת קודמת לדם עולה מפני שמרצה, ואברי עולה קודמים לאימורי חטאת מפני שהוא כליל לאשים. ואין לומר שתקדים רק מתנה ראשונה

ונחלקו כשחזרו והכניסם בשעת זריקה, אבל אם היו בחוץ, מודה ר' עקיבא שאין מועיל להם זריקה, ואינו דומה לאימורין לפי שהלחם אינו גוף הזבח.

עופות קודמים למנחות לפי שהם מיני דמים - ואע"פ שמנחות ישנן בצבור כביחיד, מיני דמים עדיף. מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה מפני שבאה על חטא - ואע"פ שנדבה טעונה שמן ולבונה, מנחת חוטא עדיף שמכפרת.

מנחת סוטה ומנחת נדבה - נסתפקו בגמרא אם מנחת נדבה קדמה שטעונה שמן ולבונה, או מנחת סוטה קדמה שבאה לברר עוון.

לשון הברייתא 'זו קודמת לזו, שזו באה מן החיטין וזו מן השעורין' - ונסתפקו בגמרא אם הכוונה על מנחת נדבה שקודמת למנחת סוטה, ואע"פ שיש בה עוד מעלה שטעונה שמן ולבונה, חדא מתרי טעמי נקט. או על מנחת חוטא שקודמת למנחת סוטה, ואע"פ שיש בה עוד מעלה שמכפרת, חדא מתרי טעמי נקט.

חטאת העוף קודמת לעולת העוף - שנאמר 'ואת השני יעשה עולה'. חטאת בהמה קודמת לעולת בהמה - שנאמר 'ופר שני בן בקר תקח לחטאת'. וכן כל חטאות קודמות לעולות הבאות עמהם - שנאמר בעולת העוף 'והקריב את אשר לחטאת ראשונה', אם ללמד שתקרב ראשונה כבר נאמר ואת השני יעשה עולה, אלא זה בנה אב לכל חטאות שיקדמו לעולה הבאות עמהן.

כל מקום שעיקר חיובו חטאת בהמה, ונתחלפה בעניות שמביא חטאת ועולת העוף, חטאת קודמת - וביולדת שעולת העוף בא תחת עולת בהמה, עולה קודמת. כל מקום שחטאת בא על חטא חטאת קודמת, וביולדת שלא בא על חטא, עולה קודמת. כל מקום ששנים באים תחת חטאת חטאת קודמת, וביולדת שרק עולת העוף בא תחת עולת בהמה, עולה קודמת. ולא הקדימה הכתוב אלא למקראה, שתהא נקראת בענין תחילה, אבל בעבודתם חטאת קודמת, כדין כל חטאות שקודמות לעולות הבאות עמהם.

דף צ"ב

פרים של עולת נדבה קודמין לאילים - שכן נתרבו בנסכים. וכן אילים קודמין לכבשים מטעם זה. וכבשים קודמין לשעירים, שכן נתרבו באליה. ולמסקנת הגמרא גם פרי החג קודמין לשעירי חטאת אע"פ שחטאת קודמת לעולה בכל מקום, לפי שנאמר בהם 'כמשפטם', שיקרבו כסדר האמור בענין, ושעירים כתובים אחרונים.

פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר של צבור - פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים. פר של עבודת כוכבים שהוא עולה, קודם לשעיר עבודת כוכבים שהוא חטאת - אע"פ שחטאת קודמת לעולה בכל מקום, לפי שנאמר 'לחטת' חסר א' לומר שאינו כשאר חטאות. ולרבינא שנאמר בו 'כמשפט', ללמד שכמשפט סדר מקראו כך סדר עבודתו.

בגמרא הסתפקו על חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזה קודמת - שאם תקדים חטאת העוף, מעשר קודם לה. תקדים מעשר, עולת בהמה קודם לה. תקדים עולה, חטאת העוף קודם לה. והכריעו בבבל שמין זבח עדיף, ויקדים מעשר ואח"כ חטאת ועולה. ובמערב אמרו שהחשיבות שיש בעולה מעל מעשר שהיא קודש קדשים וכליל, נכנסת בחטאת העוף הבא עמה, לפיכך יקדים חטאת העוף לעולה ועולה למעשר.

כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות - חוץ מאשם מצורע מפני שהוא בא להכשירו.

כל האשמות שבתורה באין בני שתי שנים ובאין בכסף שקלים - חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שבאין בני שנתן ואין באין בכסף שקלים.

כל הקרבנות שהם בני אכילה - קודמין באכילתם כסדר שהם קודמין בהקרבתן.

שלמים שבאו אמש לעזרה ושהו עד היום ושחטן, ושלמים של היום - של אמש קודם. שלמים של אמש וחטאת ואשם של היום שעומדין ליקרב - לרבי מאיר של אמש קודמין, שזלזול להשהותן כל כך, והואיל ובאו ראשון יקרבו ראשון. ולחכמים חטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים. (ע"פ הגירסא ברש"י שלפנינו).

כל הקרבנות הנאכלים הכהנים רשאים בהם לשנות באכילתן - לאכלן צלויין שלוקין ומבושלין, לתת לתוכו תבלי חולין. ולר"ש גם תבלי תרומה. לר"מ לא יתן לתוכו תבלי תרומה, שלא יביא את התרומה לידי פסול.

יום שישי פרשת מטות-מסעי - א' מנחה-אב תשע"ח

דף צ"א ע"א

בגמרא הסתפקו על תדיר ומקודש - אם תדיר קודם משום מעלת תדיר, או מקודש קודם משום מעלת מקודש.

תמידין קודמין למוספי שבת - גם אם נאמר שמקודש עדיף מתדיר, שקדושת שבת מועלת גם על קרבן תמיד הקרב בו. ומטעם זה מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש, ומוספי ראש חודש למוספי ר"ה. וכן ברכת היין של קידוש קודמת לברכת היום שהיא תדירה, שקדושת שבת מועלת גם על ברכת היין. וכן מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין, שקדושת שבת מועלת גם למנחה.

חטאת ואשם קודמין לשלמים, אע"פ שהשלמים מצויים בנדר ונדבה - כי גם אם נאמר שתדיר קודם למקודש, 'מצוי' אינו כמעלת תדיר. ומילה נקראת תדירה לגבי קרבן פסח - א. שהיא תדירה במצוות, כלומר סדורה במצוות, שנכתרו עליה י"ג בריתות. ב. לפי שהיא מצויה הרבה מפסח.

בגמרא הסתפקו אם יש לפנינו תדיר ושאינו תדיר, והקדים ושחט לשאינו תדיר - אם מאחר שכבר שחטו יקריבנו, או שיתן לאחר שימרס בדמו עד שיקריבו את התדיר.

ורצו לפשוט ממה ששינונו, ש'שלמים של אמש וחטאת ואשם של היום, של אמש קודם לשל היום' - ומתחילה פירשו שלמים שהביאן מאמש ושחטן היום, וחטאת ואשם של יום עומדין לישחט, שלמים של אמש קודמין ליזרק. אבל אם באו שניהם היום, והקדים ושחט לשלמים תחילה, שחיתת חטאת ואשם קודמת אע"פ שכבר נשחט השלמים, שמקודש חשוב משאינו מקודש אע"פ שקדם ושחט את שאינו מקודש, והוא הדין לתדיר ושאינו תדיר. ודחו למסקנא שדברי התנא כשנשחטו שניהם, ואע"פ ששחט לחטאת אחר השלמים ושניהם עומדין ליזרק, שלמים של אמש קודם - ואם שניהם של היום, ושחט שלמים ואחר כך חטאת, חטאת קדמה בזריקה. אבל אם לא בא לימלך לאחר ששחט את השלמים קודם ששחט את החטאת, אפשר שאין מזלזלים בשלמים למרס את דמו, ואע"פ שבא היום, יזרקו תחילה, ואחר כך ישחוט את החטאת.

שחט את הפסח קודם חצות - פסול, שנאמר בו 'בין הערבים'. שחטו קודם לתמיד כשר - וימרוס בדמו עד שיזרוק הדם. וכגון שהקדים ושחט גם את התמיד, אבל אם עדיין לא שחטו, תלוי בספק הנזכר.

כל הקרבנות הנאכלים רשאים הכהנים לשנות באכילתן - שנאמר 'למשחה', לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלים.

דף צ"א ע"ב

לרבי שמעון אין מתנדבין שמן - לפיכך אם ראית שמן מתחלק בעזרה, אין צריך לשאול מהו, אלא מותר ריקי מנחות ישראל, ולוג שמן של מצורע. ואם ראית שמן שניתן על האישים אין צריך לשאול מהו, אלא מותר ריקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח. ולרבי טרפון מתנדבין שמן.

שמן המתנדב לרבי טרפון - לשמואל, קומצו, ומקטיר את הקומץ, ושיריו נאכלים. ש'קרבן מנחה מלמד שמתנדבין שמן, ויהא כמנחה, שקומצה ושיריה נאכלים. ולאביי כל השמן כליל לאשים.

יין כדברי ר' עקיבא שמתנדבין יין - לספלים. שמן כדברי רבי טרפון - לאישים. ולשמואל היינו רק הקומץ שהוא נקטר, ולא כיון לרבי עקיבא שכולו לספלים.

וכבר נחלקו תנאים בדבר, שלחכמים המתנדב שמן לא יפחות מלוג - שלמדים נדבת שמן ממנחה, ו'דון מינה ומינה', מה מנחה לוג שמן אף כאן לוג שמן, ומה מנחה קומצה ושיריה נאכלין, אף שמן קומצו ושיריו נאכלין. ולרבי לא יפחות משלשת לוגין, כי 'דון מינה ואוקי באתרה' כנסכים, שהן שלשה לוגין וכולם לספלים.

המתנדב יין: לשמואל מזלפו על גבי האשים - שנאמר 'ויין תקריב לנסך חצי ההין אשה ריח ניחוח לה'. ואין בכך משום איסור כיבוי האש שעל המזבח: א. לתירוץ ראשון משום שכיבוי במקצת לא שמיה כיבוי. ב. לתירוץ שני, שכיבוי של מצוה מותר. ג. למסקנא אמרו ששמואל סובר כרבי שמעון שדבר שאין מתכוין מותר. ובברייתא אמרו שנותן את היין לספלים - ולא לאשים משום כיבוי, ורבי יהודה היא שדבר שאין מתכוין אסור.

המוריד גחלת מעל גבי המזבח וכיבה - חייב. לסוברים שכיבוי במקצת לא שמיה כיבוי, חייב רק אם אין שם אלא הוא.

כלפי שנתנה תורה רשות לתרום, יכול יכבה ויתרום - ת"ל 'לא תכבה'. ואפילו לסוברים שכיבוי של מצוה מותר, כיון שיכול להמתין עד שיהיה אפר.

לשמואל מכבין גחלת של מתכת ברה"ר בשביל שלא יזקו בה רבים - שמתכת לאו בת כיבוי היא מן התורה, ובמקום היזק לא גזרו רבנן. אבל אין מכבין גחלת של עץ, שסובר כרבי יהודה שמלאכה שאינה צריכה לגופה אסורה.

הדם והשמן והמנחות והנסכים שנטמאו - עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן, שנאמר 'בקודש באש תשרף'.

הדרן עלך כל התדיר

שיבת קודש פרשת מטות-מסעי - ב' מנחם-אב תשע"ח

דף צ"ב

פרק אחד עשר - דם חטאת

דם חטאת שניתז על הבגד - טעון כיבוס.

אחד חטאות הנאכלות ואחד הפנימיות טעונות כיבוס - ואף על פי שהכתוב מדבר בנאכלות, שנאמר 'במקום קדוש תאכל', למדנו מ'תורת החטאת' שתורה אחת לכל החטאות. וחטאת העוף אין צריכה כיבוס, שנאמר 'תשחט' בנשחטות הכתוב מדבר. ואין לרבותו מ'תורת', שנאמר 'זאת'. ומסתבר לרבות פנימיות מ'תורת' ולמעט עוף מ'זאת' ולא להיפך: א. שפנימיות דומות לנאכלות בדברים הרבה, ששניהם בהמה, וטעונים שחיטה, ושחיטתן בצפון, וקבלת כלי, וקרן, ואצבע, וחודה של קרן, ואישים. אבל עוף דומה לנאכלות רק שדמן בחוץ, ונאכלין. ב. לרב יוסף שנאמר 'אכלנה' לזו ולא לאחרת, בנאכלות מיעט הכתוב. ואע"פ כן צריך למעט מ'זאת' שלא נאמר שמדרך הכתוב לדבר כן.

לשיטת רבה עיקר דין כיבוס נאמר בפנימיות - שנאמר 'אשר יזה', בהזאות הכתוב מדבר. (ומה ששינוי שהכתוב מדבר בנאכלות, לענין מריקה ושטיפה הוא). וחיצוניות למדים מ'תורת', ו'זאת' ממעט חטאת העוף. ומסתבר לרבות בהמה שדומה לפנימיות בדברים הנ"ל, אבל עוף אינו דומה לפנימיות אלא שהזאה כמותה.

חטאת פסולה אין דמה טעון כיבוס - בין שהיתה לה שעת הכושר, כגון שלנה ושנטמאה ושיצאת. ובין שלא היתה לה שעת הכושר, שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה, ושקיבלו בסולין את דמה.

רבי אבין נסתפק על חטאת העוף שהכניס דמה בצוארה בפנים - אם צוארה ככלי שרת ונפסלת, או כצואר בהמה הוא, שאינה נפסלת, כי 'מדמה' אמרה תורה, ולא שהכניסה עם בשרה.

חטאת העוף שפירכסה ונכנסה לפנים, וחזרה - כשירה. ואפילו אם הכניסה וחזרה, כשירה אם נאמר שצוואר עוף דינו כצוואר בהמה. קדשי קדשים שפירכסה ויצאה לדרום וחזרה, כשרה, ואפילו אם הוציאה. יצאה לחוץ וחזרה, נפסלה, אע"פ שיצאה מאליה.

רבי אבין נסתפק על חטאת העוף שנשפך דמו על הרצפה ואספו - אם התורה לא הצריכה כלי שרת לפי שהצוואר במקום כלי שרת, ואוספו בכלי וכשר, או שהתורה פסלה בו כלי שרת, ואוספו ופסול.

דם שניתז מבגד לבגד - לרבי טעון כיבוס ממה נפשך, אם אוספו וכשר, דם כשר הוא. ואם נאמר שהוא פסול, סובר רבי כרבי עקיבא שכל שהיתה לו שעת הכושר ונפסלה, דמה טעון כיבוס.

יום ראשון פרשת דברים - ג' מנחם-אב תשע"ח

דף צ"ג ע"א

היה עומד חוץ לתנור ושרץ בתנור, והושיט ידו לחלון, ונטל את הלגין של מי חטאת, והעבירו על פי התנור - ר' עקיבא מטמא וחכמים מטהרין. ונחלקו אמוראים בטעם המחלוקת:

לרבה: לר' עקיבא הכלי כמונח דמי, ולחכמים לאו כמונח דמי. לאביי: לדברי הכל מעיקר הדין לאו כמונח דמי, ור' עקיבא גוזר שמא ינוח, וחכמים אינם גוזרים. ולפיכך מודה ר' עקיבא בהזאה שהעבירה על כלי חרס טמא או על משכב ומושב טמא שהיא טהורה, שאין לך דבר שמתמא למעלה כלמטה אלא כזית מן המת ושאר כל המאהילין כגון אבן המנוגעת. ואין גוזרים בהזאה שמא ינוח, כיון שכבר יצתה מתחת ידו.

של היכל - מקנח ידו בגופה של פרה, שגם דמה טעון שריפה. ובין הזאה להזאה מקנח אצבעו בשפת המזרק (שהשיריים שבאצבע פסולים), אבל לא בגופה של פרה, שלא ידבקו נימין באצבעו.

יום שני פרשת דברים - ד' מנחם-אב תשע"ח

דף צ"ד ע"א

דם חטאת שניתז על העור: עד שלא הופשט - אינו טעון כיבוס. משהופשט - לרבי יהודה טעון כיבוס, ולרבי אלעזר לא.

וטעם מחלוקתם - רבי יהודה דורש: 'אשר יזה עליה תכבס' לרבות עור משהופשט, אבל אם לא הופשט לא, שנאמר 'בגד', מה בגד הראוי לקבל טומאה, שאפילו בגד קטן אם חישב להשתמש בו כמות שהוא מקבל טומאה, אף כל הראוי לקבל טומאה, ועור משהופשט ראוי לקבל טומאה אם חשב להשתמש בו כמות שהוא. ורבי אלעזר דורש: 'אשר יזה עליה תכבס' לרבות שק וכל מיני בגדים (שאינם צמר ופשתים). אבל עור אע"פ שהופשט לא, שנאמר 'בגד', מה בגד דבר שכבר מקבל טומאה ואינו מחוסר מחשבה, אף כל דבר המקבל טומאה, ולא דבר שמחוסר מחשבה.

ואיזהו בגד הראוי לקבל טומאה ועדיין אינו מקבל, שבו נחלקו רבי יהודה ורבי אלעזר: א. לאביי - מטלית פחותה משלש, שראויה לקבלת טומאה אם יחשוב להשתמש בה, ואינה מקבלת כל זמן שלא חשב עליה. ב. לרבא - בגד שחישב לציירו ועדיין לא ציירו, שראוי לקבל טומאה אם יבטל מחשבתו, ואינו מקבל טומאה כל זמן שלא ביטל. ג. י"א - עוצבא שחשב לקוצעה, שראויה לקבל טומאה אם יבטל מחשבתו, ואינה מקבלת טומאה עד שיקציענה אם לא ביטל מחשבתו.

אין טעון כיבוס אלא מקום הדם - שנאמר 'אשר יזה', לא אמרתי לך אלא מקום דם בלבד. ודבר שראוי לקבל טומאה - כרבי יהודה. ודבר הראוי לכיבוס - ולא כלי שדרך נקותו על ידי גרידה.

תנאים ואמוראים נחלקו אם עור בר כיבוס הוא או לא:

לשיטת אביי - נחלקו בדבר חכמים ואחרים: לחכמים בגד של עור אינו בר כיבוס, לפיכך אם ניתז עליו דם חטאת מגררו, ולדבריהם כר של עור שהיתה עליו לשלשת, נותן עליה מים בשבת עד שתכלה. וכן מותר לשכשך במים בשבת נעלים של עור. ולאחרים בר כיבוס הוא, ואם ניתז עליו דם חטאת מכבסו, ואסור לכבס את העור במים בשבת.

לשיטת רבא למסקנא - אם ניתז עליו דם חטאת: רכין לדברי הכל בר כיבוס הוא, ומכבס אותם. וקשין, לחכמים אינם בר כיבוס ומגררם, ולאחרים בר כיבוס הם ומכבסם. לענין כיבוס בשבת: אם נותן עליהם מים בלא שפשוף, מותר אפילו ברכין, שאין כיבוס בלא שפשוף (ורק על הבגד אסור ליתן מים גם בלא שפשוף). ואם משפשוף, ברכין אסור. ובקשין, לחכמים מותר ולאחרים אסור. לענין צרעת בבגד: אמרה תורה 'או כל כלי העור אשר תכבס', ואפילו כלי אכסלגיא הבאים ממדינת הים שהם קשין, שמכיון שהצרעת פורחת מגוף הבגד, היא מחלחלת ועושה אותו רך.

דף צ"ד ע"ב

זרק סודר למים - חייב, ששרייתו זהו כיבוסו. זרק פשתן

מי חטאת שנטמאו - לרבי אלעזר מטהרין, שהרי נדה שנטמאה במת מזין עליה קודם טבילת נדתה. ולחכמים אין מטהרין. ונחלקו אמוראים בטעם המחלוקת:

א. לרבה: ר' אלעזר בשיטת ר' עקיבא רבו אמרה, שהעברת כלי על מקום טמא כמונח דמי, נמצא שנטמאו מי החטאת כשעברו על אויר הנדה קודם הזייתה.

ב. לאביי: (שגם לרבי עקיבא אינו כמונח) רבי אלעזר סובר שדנין טומאה קדומה מטומאה שבאותה שעה, ולחכמים אין דנין.

ג. לרבא: לדברי הכל אין דנין מטומאה שבאותה שעה, ולרבי אלעזר הזאה צריכה שיעור ומצרפין להזאות, וכשנפלה הזאה ראשונה, עדיין אינה הזאה עד שתצטרף לה השנייה להשלים השיעור, ומוכרח שמי חטאת שנטמאו לפני הזאה מטהרין. ולחכמים אין הזאה צריכה שיעור, ובהזאה ראשונה כבר נגמרה ההזאה, וטומאה שבאותה שעה היא.

דם חטאת שניתז על בגד טמא - לשיטת אביי: נחלקו חכמים ורבי אלעזר בדבר, שלרבי אלעזר טומאה בשעת נפילה כטומאה שלפני נפילה היא, ואין צריך כיבוס. ולחכמים לאו כטומאה שלפני נפילה היא, וצריך כיבוס.

חטאת פסולה שניתז מדמה על הבגד - אינו טעון כיבוס. שנאמר 'מדמה', מדם כשירה ולא מדם פסולה. ואם היתה לה שעת הכושר ונפסלה - לר"ע דמה טעון כיבוס. ולרבי שמעון אין דמה טעון כיבוס, שנאמר 'אותה' ונאמר 'מדמה', למעט את שניהם.

רבי עקיבא ממעט מ'אותה' שתרומה אין צריכה שטיפה ומריקה. ולרבי שמעון אין צריך מיעוט, שהרי גם קדשים קלים אין טעונים וכל שכן תרומה.

ניתז מן הצואר על הבגד אינו טעון כיבוס - שנאמר 'אשר יזה' שנתקבל בכלי וראוי להזאה. ניתז מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס - שנאמר 'אשר יזה', פרט לזה שכבר הוזה.

נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס - לפי שאין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזאה.

דף צ"ג ע"ב

קיבל פחות מכדי הזייה בכלי זה, ופחות מכדי הזייה בכלי זה - אינו ראוי להזאה, ולפיכך אם ניתז ממנו על הבגד אינו טעון כיבוס. וכן אם קידש מי חטאת פחות מכדי הזייה בכלי זה ופחות מכדי הזייה בכלי זה - לא קידש. שנאמר 'וטבל בַּמַּיִם' (ולא בַּמַּיִם), במים הנזכרים למעלה, שיהא בהם בשעת קידוש שיעור טבילה. וכן אם קיבל דם חטאת פנימית פחות מכדי הזאה בכלי זה ופחות מכדי הזאה בכלי זה - פסול להזאה, שנאמר 'וטבל את אצבעו בַּדָּם' (ולא בַּדָּם), שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו.

'וטבל' ולא מספג - שלא יקנח מן הדם שבשולי הכלי או בדופנותיו. 'בדם' - עד שיהא שיעור טבילה מעיקרו (כמו שנתבאר). 'מן הדם' - מן הדם שבענין, ולמעט שיריים שבאצבע שפסולים להזאה.

היה מזה, וניתזה הזאה מידו על הבגד: אם עד שלא יצתה הזאה מידו - טעון כיבוס, שהוא דם הראוי להזאה. משיצתה הזאה מידו - אין טעון כיבוס, שהוא פסול להזאה משום שיריים שבאצבע.

גמר מלהזות דם פרה אדומה שמזה בהר המשחה נגד פתחו

בלא בילוע אינו צריך שבירה, הרי אפו בו שירי מנחות שיש בהם בישול ובילוע. (ולמסקנא צו.) הטעם משום שאין עושים כלי שרת מחרס ולא משום שבירה, שהרי הסיקו מבפנים).

אין לשיין את העיסה בחלב - ואם לש כל הפת כולה אסורה, מפני הרגל עבירה שלא יאכל הפת עם בשר. וכן אין טשיין את התנור באליה - ואם טש כל הפת אסורה עד שיסיק את התנור. ולרבה בר אהילי גם אם יסיק את התנור אסור, שכלי חרס אינו יוצא מידי דופיו לעולם. וכן היא שיטת רב לתירוץ ראשון שתנור של חרס שבלע אסור לעולם. ולתירוץ שני מועיל היסק בתנור של חרס לפי שהסיקו מבפנים.

לשיטת רב קדירות של חרס בפסח ישברו - לתירוץ ראשון שאין מועיל שום היסק לכלי חרס. ולתירוץ שני מודה רב בתנור של חרס שאינו צריך שבירה, לפי שהסיקו מבפנים, ורק קדירות ישברו שהסיקו מבחוץ. ואין להכשירם ע"י היסק מבפנים, לפי שחס עליהם שלא ישתברו. וכן רעפים חלולים כמין שפיתת קדירה, שפעמים שטחין אותן ואופין בו לחם, אסור, לפי שהסיקו מבחוץ.

יום רביעי פרשת דברים - ו' מנחם-אב תשע"ח

דף צ"ו ע"א

קדירות של חרס שהיו במקדש שבישלו בהם קדשים ישברו - ואין מחזירים אותם לכבשונות, שאין עושיין כבשונות בירושלים. והיו נבלעין במקומן, כדי שלא יהיו אשפתות בעזרה.

תנור של מקדש של מתכת היה - ולא של חרס. שמאחר שאופין בו שתי הלחם ולחם הפנים וקדושתן על ידו, נחשב לכלי שרת, ואין עושים כלי שרת משל חרס, גם לרבי יוסי ברבי יהודה שעושים משל עץ.

דף צ"ו ע"ב

בישל במקצת כלי - למסקנת הגמרא טעון מריקה ושיטיפה בכל הכלי, שנאמר 'ואם בכלי נחשת בושלה', ואפילו במקצת כלי. ואין דומה לכיבוס בגד שניתז עליו דם חטאת שאינו מכבס אלא מקום הדם, לפי שהדם לא מפעפע, והבישול מפעפע.

חומר בהזאה (דם חטאת שניתז על הבגד) ממריקה ושיטיפה - שישנה בחטאות חיצונות ופנימיות, וישנה לפני זריקה, אבל מריקה ושיטיפה אינה בפנימיות ולפני זריקה, שאין הכתוב מדבר אלא בנאכלות. חומר במריקה ושיטיפה מבהזאה - שנוהגת בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים, ואם בישל במקצת כלי טעון מריקה ושיטיפה בכל הכלי.

לרבי יהודה מריקה ושיטיפה נוהגת גם בקדשים קלים - ואע"פ שנאמר 'חטאת', למדים כל הקדשים מ'קודש קדשים היא'. ואין לומר רק קדשי קדשים, שנאמר 'אותה' למעט תרומה, ואם קדשים קלים אין טעונים כ"ש תרומה. לר"ש רק קדשי קדשים טעונים, ו'אותה' לא בא למעט תרומה אלא למעט את הפסולה.

קדירה שבישול בה בשר - לא יבשל בה חלב. ואם בישל, אסור בנותן טעם. **בישל בה תרומה** - לא יבשל בה חולין. ואם בישל בנותן טעם.

אע"פ שכלי שבישול בה תרומה לא יבשל בה חולין, נתמעטה תרומה מהדינים מיוחדים שיש במריקה ושיטיפה: א. שאם בישל במקצת כלי, אין צריך מריקה ושיטיפה אלא במקום

למים - חייב, לפי שיוצא מהם רירים ונדבקים יחד, ועובר על מלאכת לישה.

רבא דרש שמותר לכבס מנעל בשבת. ופירש דבריו ששכשוך במים מותר, אבל כיבוס (ע"י שפשוף) אסור.

כיבוס בגד שניתז עליו דם חטאת - במקום קדוש, שנאמר 'תכבס במקום קדוש'. שבירת כלי חרס במקום קדוש, שנאמר לאחר כיבוס 'וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר'. וכן מריקה ושיטיפה בכלי נחושת במקום קדוש, שנאמר לאחר מכן 'ואם בכלי נחשת בושלה ומורק ושוטף במים'.

בגד שניתז עליו דם חטאת ויצא חוץ לקלעים - נכנס, ומכבסו במקום קדוש. נטמא חוץ לקלעים, קורעו כדי שיטהר מטומאתו, ומשייר בו כדי מעפורת כדי שיהא שם בגד עליו בשעת כיבוסו, ונכנס לעזרה הואיל והוא טהור מן התורה, ומכבסו במקום קדוש.

כלי חרס שיצא חוץ לקלעים - נכנס ושוברו במקום קדוש. נטמא חוץ לקלעים, נוקבו שיטהר מטומאתו, בכדי שורש קטן שיהא עליו שם כלי, ונכנס ושוברו במקום קדוש.

כלי נחושת שיצא חוץ לקלעים - נכנס ומורקו ושוטפו במקום קדוש. נטמא חוץ לקלעים, פוחתו שיטהר מטומאתו, וחוזר ומכה עליו בקורנס ומחברו שיהא שם כלי עליו, ונכנס, ומורקו ושוטפו במקום קדוש.

טלית טמאה שהתחיל לקורעה - כיון שנקרע רובה טהורה. ואם שייר באותה מיעוט כדי מעפורת, חיבור הוא ועדיין טמאה מדרבנן, שמא לא יקרע את רובה. אבל מן התורה טהורה.

יום שלישי פרשת דברים - ה' מנחם-אב תשע"ח

דף צ"ה ע"א

מעיל שניתז עליו מי חטאת, ויצא חוץ לקלעים, ונטמא - מכניסו בפחות משלש על שלש ומכבסו, שאינו יכול לקורעו שנאמר 'לא יקרע'. ואע"פ שהעבין והרכים אין מקבלים טומאה בשלש על שלש אצבעות, אלא בשלשה על שלשה טפחים, והמעיל עב הוא, כשהם מחוברים בבגד שלם חשובים גם בשלש על שלש.

כיבוס של דם חטאת ומראות נגיעים צריכים שבעת סממנין השנויים במסכת נדה לענין כתמים - ואם העבירן שלא כסדר ששנויים במשנה, או שהעביר שבעתם כאחד, לא עשה ולא כלום. וצריך לכסס בכל אחד ואחד שלש פעמים, ולהבליע רוק תפל עם כל אחד ואחד. ואע"פ שאחד מן הסממנים הם מי רגלים ואין מכניסים מי רגלים למקדש, כיון שמבליעם ברוק תפל מותר.

דף צ"ה ע"ב

אחד כלי שבישל בו, ואחד שעירה לתוכו רותח - טעונים מריקה ושיטיפה. שנאמר 'אשר תבושל בו'. והסמיק 'ישבר' אצל 'בו', ללמד שכל שנבלע בו, אע"פ שלא נתבשל בו, ישבר.

לת"ק אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלים טעונים מריקה ושיטיפה. ולר"ש מעון קדשים קלים אין טעונים.

כלי שנתבשל בו קדשים ולא נבלע בו - כגון שתלה שפוד של חטאת לצלאו באויר תנור, נסתפק רמי בר חמא אם צריך שבירה או לא.

תנור של מקדש של מתכת היה - משום שצלו בו שפודי חטאת, ואם היה של חרס יהא טעון שבירה. וגם אם בישול

דף צ"ח ע"א

נאמר בתורה 'זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים':

'לעולה' מלמדנו - כשם שעולה טעונה כלי לשחיטה, והוא סכין, שנאמר 'וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת', ועולה היה שנאמר 'ויעלהו לעולה תחת בנו', כך כולם צריכים סכין. (אבל מזרק לקבלת הדם נאמר בשלמי ציבור, שנאמר 'ויקח משה חצי הדם וישם באגנות').

'למנחה' מלמדנו - מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה, כך כולם אין נאכלין אלא לזכרי כהונה, וללמד על שלמי ציבור שנאכלים לזכרי כהונה. ויש שדרשו כן מ'בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו'.

'ולחטאת' - מה חטאת מקדשת בבלוע, אף כל מקדשת בבלוע. ולמדנו כן גם מ'למנחה' מה מנחה מקדשת בבלוע, אף כל מקדשת בבלוע. שממנחה לבד הייתי אומר שרק מנחה מקדשת לפי שהיא רכה, ומחטאת לבד הייתי אומר רק בשר מקדש לפי שהבליעה מחלחלת בו.

ועוד למדנו מ'חטאת' - מה חטאת לא באה אלא מן החולין, שנאמר 'הקריב אהרן את פר החטאת אשר לו', ולא משל ציבור, ולא משל מעשר. וכן ביום, ובידו הימנית, אף כל אינה באה אלא מן החולין ובידו הימנית. ו'ביום' כדי נסבה, שכבר למדנו כל הקדשים מ'ביום צוותו'. וכן בידו הימנית כבר למדנו ממה שנאמר אצבע או כהונה. אי נמי סובר כרבי שמעון ש'מ'אצבע' לבד למדים ימין, ולא מ'כהונה' לבד, והוצרכנו ללמוד את הקרבנות שלא נאמר בהם אצבע מחטאת.

'ולאשם' - מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו שהרי זכר הוא, אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו, שסובר שוולדות קדשים כשהם נולדים הם קדושים ולא במעי אמן. ודנין אפשר משאי אפשר, שלמדים נקבות מזכרים שאין בהם שפיר ושליא.

ועוד למדנו מ'אשם' - מה אשם עצמותיו מותרין לעשות מהם כלים, אף כל עצמותיו מותרים.

'למלואים' - מה מלואים מה שנותר מהם דינו בשריפה, ואין בעלי חיים במותריהן, שלא הופרשו שנים לאחריות וגם לא אבד אחד מהם. אף כל מותריהן בשריפה, ואין בעלי חיים במותריהם, שאם הפריש שנים לאחריות או שנאבד והפריש אחר ונמצא הראשון, אין השני בשריפה.

'ולזבח השלמים' - מה שלמים מפגלין את הנסכים ומתפגלים, אף כל מפגלין ומתפגלים.

דף צ"ח ע"ב

דם חטאת שניתז על בגד מלמטה, וחזר וניתז עליו דם עולה מלמעלה - טעון כיבוס, שהרי דם החטאת נוגע בבגד וגם בלוע בו. אבל דם עולה מלמטה ודם חטאת מלמעלה, אינו טעון כיבוס, שדין כיבוס הוא משום 'בלוע' ולא משום 'נוגע'.

דם שנמצא על בגד שטעון טבילה - חוצץ. ואם טבח הוא שאינו מקפיד בדם שעל בגדו, אינו חוצץ. רבב על בגדו - חוצץ. ואם מוכר רבב הוא, אינו חוצץ.

היה דם ורבב על בגדו - אם טבח הוא הרבב חוצץ, ואם מוכר רבב הוא, הדם חוצץ. ואם עושה את שניהם, נסתפקו בגמרא אם חוצץ, שאע"פ שאינו מקפיד על אחת מהם, שמא על שניהם הוא מקפיד. ולא נפשט.

הדרן עלך דם חטאת

בישול ולא בכל הכלי. ב. שמותר לשטוף ביין או במזוג, משא"כ בקדשים שנאמר 'במים' ולא ביין ולא במזוג. ג. לסובר שמריקה ושטיפה של קדשים היא בצונן חוץ מהגעלה בחמין, תרומה נתמעטה מתורת מריקה ושטיפה בצונן ודי לה בהגעלת חמין. וגם לסובר שמריקה בקדשים היא בחמין, השטיפה שלאחריה היא בצונן, ותרומה די לה בחמין בלבד.

יום חמישי פרשת דברים - ז' מנחם-אב תשע"ח

דף צ"ז ע"א

לרבי טרפון אם בישל מתחילת הרגל יבשל בו כל הרגל - שכל יום נעשה גיעול לחבירו ולא בא לידי נותר. ולחכמים ממתין לה עד זמן אכילה, ולאחר מכן עושה מריקה ושטיפה, שנאמר 'ומורק ושוטף', וסמוך לו 'כל זכר בכהנים יאכל'.

מריקה היא כמריקת הכוס - מבפנים. ושטיפה היא כשטיפת הכוס - מבחוץ.

לרבי מריקה ושטיפה בצונן - ועושים את שניהם לאחר הגעלה בחמין. ולחכמים מריקה היא הגעלה בחמין כדין הגעלה של כלי עובדי כוכבים, ושטיפה היא בצונן. שאם שניהם בצונן היה הכתוב צריך לומר 'מורק מורק' או 'שוטף שוטף'. ולרבי שינוי הלשון מלמד שזה מבפנים וזה מבחוץ.

השפוד והאסכלא - מגעילן בחמין.

כלי שבישל בו קדשים וחולין, או קדשי קדשים וקדשים קלים - אם יש בהן בנותן טעם, הקלים נאכלים כחמורים שבהם, וטעונים מריקה ושטיפה, ופוסלים במגען. ואם אין בהם בנותן טעם, אין הקלין נאכלים כחמורים, ואין טעונים מריקה ושטיפה, ואינם פוסלים במגע.

מה ששינינו שקדשי קדשים בקדשים קלים אין טעונים מריקה ושטיפה - לאביי היינו בסוף זמן אכילת קדשי קדשים, אבל טעונים בסוף זמן אכילת קדשים קלים. ולרבא משנתנו כרבי שמעון שקדשים קלים אינם טעונים מריקה ושטיפה.

דף צ"ז ע"ב

נאמר בחטאת 'כל אשר יגע בבשרה יקדש' - ומכאן למדנו שאם נגעה חתיכת בשר בחתיכת בשר קדשים נעשית כמוה, שאם פסולה היא תיפסל, ואם כשירה היא תיאכל כחמור שבה. ודווקא שבלעה, שנאמר 'בבשרה' עד שיבלע בבשרה. נגע במקצת חתיכה, אין כולה פסול, אלא חותך מקום שבלע, שנאמר 'וגע', הנוגע פסול. נגעה בגידין בעצמות בקרנים ובטלפים לא נעשית כמוה, שנאמר 'בבשרה'.

חתיכה כשירה שנגעה בפסולה אין מתירים אותה לאכול משום שיבוא עשה של אכילת קדשים וידחה לאו של אכילת פסולים: לרבא - שאין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש. לרב אשי - 'יקדש' עשה הוא, ואין עשה דוחה ל"ת ועשה.

'ועצם לא תשברו בו' (בקרבן פסח) - אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו. ואין אומרים יבוא עשה של אכילת פסח, שהרי המוח ראוי לאכילה, וידחה לא תעשה, שאין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש.

כשם שחטאת מקדשת בבלוע - כך גם שאר כל הקדשים. (כפי שלמדנו מן הכתוב להלן צח.).